

Verpleegkunde 16 Toiletondersteuning

- Ondersteunen bij urineren en ontlasten (gebruik van bedpannen, plasbekers)
- Oefen hygiënische incontinentiezorg
- Rapporteer kleur, consistentie en hoeveelheid urine/faeces
- uitscheidingsproducten, urineren/defecatie, incontinentiezorg, bedpannen en urineflessen, hygiënezorg, kleur/consistentie/hoeveelheid beschrijven

De bedpan	De ontlasting
De urinaal	De kleur (van de urine/ontlasting)
De incontinentie	De consistentie
De incontinentiemateriaal	De hoeveelheid
De katheter	De geur
De opvangbak	Inspecteren (kleur, hoeveelheid, consistentie controleren)
Het bedfruihoekje	Vaststellen (bijv. bloed in urine of ontlasting vaststellen)
Het washandje	Melden (afwijkingen of problemen rapporteren)
De wegwerprechthoek / wegwerdoek	Beschrijven (de urine/ontlasting beschrijven voor rapportage)
De handschoen	Reinigen (schoonmaken na gebruik)
De hygiëne	Ondersteunen (iemand helpen met naar de bedpan gaan)
De urine	Verzorgen (hulp en zorg verlenen na gebruik)

1.Oefeningen

1. Koppel elk woord aan de juiste definitie.

a. De incontinentie	1. producten die je gebruikt bij ongewild urine- of stoelgangver
b. Het incontinentiemateriaal	2. aan een collega of arts doorgeven wat je hebt vastgesteld
c. De bedpan	3. een pan waarmee een bedlegerige patiënt kan plassen of ontlasten
d. Inspecteren	4. het probleem dat iemand urine of ontlasting niet kan ophouden
e. Melden	5. kijken en controleren van kleur, hoeveelheid en consistentie

a-4 b-1 c-3 d-5 e-2

2. Toiletzorg tijdens de nachtdienst (Audio beschikbaar in de app)

Vul de lege plekken in: incontinentieverband, ontlasten, desinfecteert, ondersteunt, consistentie, bedpan, maag-darmklachten, hoeveelheid, plassen, observeert, diarree

Tijdens de nachtdienst op een somatische afdeling vraagt mevrouw De Boer om hulp bij het toilet. Ze is net geopereerd aan haar heup en mag nog niet zelf uit bed komen. U helpt haar met uitkleden en legt rustig uit dat u een _____ gebruikt. U controleert of de rem van het bed vaststaat en _____ haar voorzichtig bij het draaien. Daarna laat u haar in rust _____ en _____. U blijft in de buurt, maar geeft haar zoveel mogelijk privacy.

Na afloop helpt u haar schoonmaken en legt u een schoon _____ aan. U _____ de urine en de ontlasting. De urine heeft een lichtgele kleur en een normale _____. De ontlasting is zacht, maar geen _____. U noteert in het elektronisch dossier: kleur, _____, hoeveelheid en of er bijzondere geur is. Ook schrijft u dat mevrouw lichte _____ heeft gemeld. Daarna _____ u de bedpan, gooit de inhoud op de juiste manier weg en meldt kort uw observaties aan de dienstdoende arts-assistent tijdens de overdracht.

1. Waarom kan mevrouw De Boer niet zelf naar het toilet lopen?
- _____

3. Luister naar het audiofragment en geef aan of de volgende uitspraken waar of onwaar zijn.

De zorgverlener helpt de cliënt met een bedpan omdat ze het toilet niet op tijd haalde.

Waar Onwaar

De zorgverlener zag bloed in de urine en meldde daarom een probleem.

De ontlasting was niet waterdun maar vrij zacht.

4. Rollenspel: Voltooi de dialogen

a. Patiënt met buikpijn moet ontlasten

Verpleegkundige Lisa: *Meneer De Vries, u zei net dat u heel nodig naar de wc moet; zal ik u helpen met de bedpan, zodat u rustig op bed kunt ontlasten?*

Patiënt meneer De Vries: 1. _____

Verpleegkundige Lisa: *Ik help u even met uitkleden van de onderkleding, ik schuif de bedpan onder u en als u klaar bent, veeg ik u schoon en droog ik alles goed af, oké?*

Patiënt meneer De Vries: 2. _____

Verpleegkundige Lisa: *Natuurlijk, ik beoordeel straks de kleur, de hoeveelheid en de stoelgangconsistentie, en als ik iets bijzonders opmerk, rapporteer ik dat direct in uw dossier en aan de arts.*

Patiënt meneer De Vries: 3. _____

b. Rapporteren over urine bij incontinentie

Wijkverpleegkundige Tom: 4. _____

Huisarts dr. Jansen: *Goed dat u belt, wat viel u precies op aan de urine in de luier en in de opvangbak?*

Wijkverpleegkundige Tom: 5. _____

Huisarts dr. Jansen: *En hoe was de geur en de huid eromheen, is de huid nog schoon en goed droog na het wassen en drogen?*

Wijkverpleegkundige Tom: 6. _____

Huisarts dr. Jansen: *Prima, noteer erbij dat we het voorlopig volgen, en belt u alstublieft direct terug als de urinekleur geelgroen wordt, als u schuimend plassen ziet of als mevrouw pijn bij het urineren aangeeft.*

Voorbeeldantwoorden:

1. *Graag, ik ben bang dat ik het niet ophoud, en ik ben ook een beetje incontinent geworden sinds gisteren. 2.* *Ja, dat is goed, maar wilt u daarna ook even kijken, de ontlasting is de laatste dagen erg vloeibaar en ik maak me zorgen. 3.* *Dank u, ik schaam me een beetje, maar het is fijn dat u het zo rustig uitlegt en goed voor de hygiëne zorgt. 4.* *Goedemiddag dokter Jansen, ik bel over mevrouw Koster; ik heb haar net vers incontinentiemateriaal omgedaan en ik wilde haar urine even met u bespreken. 5.* *De hoeveelheid was veel meer dan normaal, de plas was donkergeel en een beetje troebel, maar ik zag geen echt bloederige verkleuring. 6.* *De geur was sterk, ik heb haar goed gewassen, afgedroogd en daarna het gebied nog licht gedesinfecteerd, de huid is nu schoon en niet kapot; ik heb alles zojuist ook in het dossier gerapporteerd.*

5. E-mail

Onderwerp: Observaties meneer Van Dijk – vannacht

Beste collega,

Ik heb dienst vanavond en ik wil jouw observaties van de ochtend gebruiken voor de rapportage.

Kun je mij mailen hoe het vannacht met **meneer Van Dijk** ging bij de **toiletassistentie**? Graag kort iets over:

- of hij **urine** en **ontlasting** had (en hoeveel ongeveer),
- de **kleur** en **consistentie**,
- of er iets bijzonders was, bijvoorbeeld **diarree**, **bloed bij de ontlasting** of heel **donkere urine**,
- en welke **zorg** je hebt gegeven (wassen, schoonmaken, incontinentiemateriaal).

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

Monique Jansen

Verpleegkundige avonddienst

Schrijf een passende reactie: *Hierbij mijn rapportage over meneer Van Dijk van vannacht: / Wat betreft de urine en ontlasting heb ik het volgende geobserveerd: / Verder heb ik de volgende zorg verleend:*
